

ACC. N:R. M. 8016:1-72.

Landskap: Småland

Upptecknat av: K. A. Larsson

Härad: Sunnervik

Adress: Söders, Lagan

Socken: Berga

Berättat av:

Uppteckningsår: 1941

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lädeströskningen i äldre och
nyare tid.

(Ltn. III:15-17)

(Ulm. N. 24.)

Rep. Ark.

ACC. N.R. M. 8016: 1-72.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland Upptecknat av: P. M. Rönner
Härad: Ämnebo Adress: Torlag, Lagan
Socken: Berga Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1944 Född år _____ i _____

Trösktröskningen i äldbe
och nyare tid.
1-20

1/2. Lf. III: 15-17

Volym 1134

Rep. 1. 1. 1.

Skriv endast på denna sida!

Färdeshöskning i äldre
och yngre Färd.

Gammal mästare.

Lunna. När rågen eller havren
jätte in dunnade och ut såden ut
felen. Vad rågen beträffade dunnades
 omkring $\frac{1}{3}$ - $\frac{1}{2}$ del av rens innehåll, bes
 end på den många och krafti-
 ga slag, man gör varje rek.
 I de flesta fallen dunnades all
 rågen på en sida och samtidigt
 anlades den i sådeslidan. Hav-
 ren däremot behandlades inte på
 detta sätt mera än när det följde
 loppet intogs, då man behövde banka
 ut såd för sinnes behov samt

för Etc III: 14

Järn tröskningen, när säden förts in mindre väl Torr och salunda var "släjen" (segristad), kornen sitta fast i axer eller bladen. En och annan av de mindre lantbrukarna brukade enbart på detta sätt avtröska hela sin änggröda och - på underligt det än läte - finnes det än i dag exempel på en gård, där man fortfarande dunnar ut all sin säd och någon annan tröskningsmetod användes ej. Det är ju ofrånkomligt att icke en del sädeskorn blir kvar i reben, hur kraftigt den än blir behandlad vid dunningen, men man resonerar om så, att kreaturen ska ju ändå även bita av kärnan och då betyder det väl ingenting ifall om de skulle

för en del
fäst på sidan kom med i halmen.
Dumningen tillgick sålunda,
och man höll med begge händerna
i rensens nedre del och slog kraf-
tigt "bommen" (alen) mot "bocklinen"
(bogens mittstolpe) eller mot bogbal-
ken och eller ett par slag på var-
dera sidan. Man hade också en s.k.
"rie" för detta ändamål. Mot "rien"
bankades sidan uppifrån och ned.
"Rien" var placerad på boggalvets
mitt och den vidsmunade sägen eller
haren föll under dess spjälac.
Två personer kunde samtidigt vara
sysselsatta med detta arbete, då de
slogs varannas slag med sin rens
mot "rien". En sådan "rie" är avbrik-
nad på blad 4.

ACC. N:R

M. 8016:4

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

E. Larsson

Härad:

Tunnsjö

Adress:

Västra Långan

Socken:

Bjerga

~~Berättat~~

av:

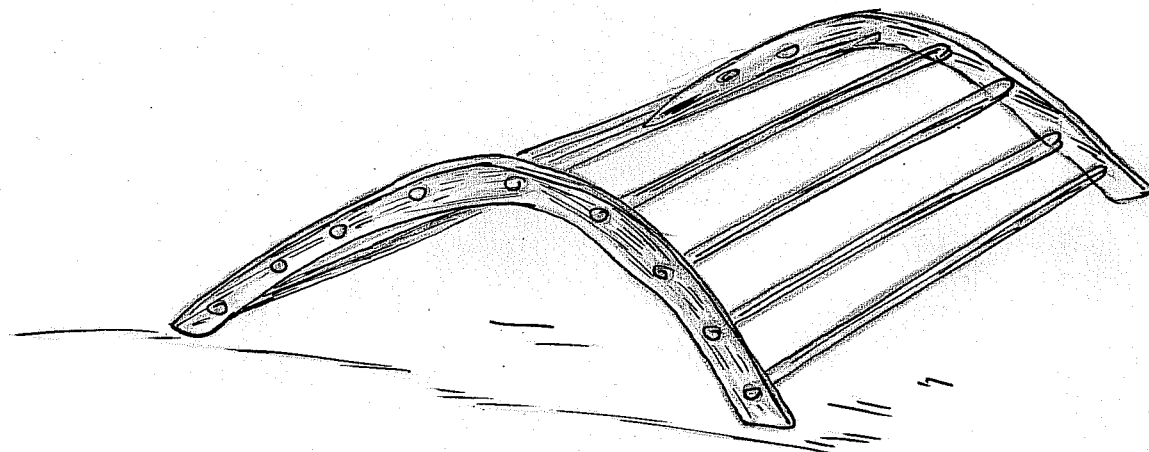
Egfred Andersson

Uppteckningsår:

1944

Född år

i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

P. R.

Räpa (repa). Man svegade säden med händerna. Denna metod fickom väl inte så ofta, men den användes dock i den gamla tiden alltbland.

Räpa (här (repa in). Detta tillgick sålunda att man fastsade repen vid en bräda. Sedan satte sig en person på vardera sidan om repen och så drog man varannan gång den i handen hållande binvasken framåt genom repen och mot sig. Senom denna procedur fränthildes knöpplet från klutkalven. Knöpplet höghades sedan uppsvegade gångar med slaga på lozan tills skalen hade krossats så pass mycket, att det hela kunde lösas genom att R. knöppelsk. varefter linet skildes från skalen eller agnades genom

Handkastning.

Kena: Sitt och böja "jerades" ut i sina
bäljar med händerna. Kena sitt och
böja var ett arbete som äldre kvin-
nor brukade uppsöka sig med.

"Då fordra: inga stjärn tag,
men en kan ändå inte va. påhå",
var det en person som brukade säga
i samband med detta arbete.

Tröskningen.

Tröskarbetet stogades av en del
personer omedelbart efter det sägen föll
in i ladan. Detta kallade man för
"ringa för Ala". "Ala Frytå" var nämligen
en mycket välkommen gäst
i slutet på juli månad och när man
då hade fått sitt inbärgat och

7

Kunde trösta sig för att förmåla sig
hemböaren eller gå till hemböaren och
de västra böddhögarna samt och
därifrån kunde man ringa för nämnda
potentat. Man hade också förr om
jula som tröskade slaga ut de "ringa
i Halmsträds blockor". Någon vidare fart
i detta arbete blev det dock inte förr
än från jula senhösten, sedan arbetet
på jula åter var avslutat i stu-
det av arbetet eller början av novem-
ber månad.

Det första man hade att iaktta
genom innan tröskningssättet vidtog på
allvar, var att ställa tröskborden
i ordning eller i varje fall tillse att
de var förhållande. Slagen (slagen)
bestod av själva brunten (slagen) som

var vägs högre än "hamneln" (den
del av gläpeln var i Tröskaren höll). Den
förestående delen var ~~var~~ av stället ~~en~~
massa förhöjning och den senare av bsk.
Dessa båda delar av stället sam-
manbundas med en "hälla" av
älskinn eller läder, som hopvirades
med ett band av samma material.
När det blev "tätt" på hällen eller
den blev för lång, så man ~~att~~ den
när den "sträcktes" (blev för lång), så
var gläpeln i ordning. Det gällde
då att rida bort utåt detta och
sätta stället i fullt brukbart stich
igen. Det kunde även hända att häl-
len gick av den ene knappen på stäl-
let ^{eller hamneln} med påföljd att man gick
stället ~~igen~~ istället ~~istället~~ kunde fortsätta.

I mitten av 1890-talet tröskades
sinn rymmen färd med slaga. En
lantbrukare, som var mycket med
dessa arbete, sågade att få sin pläjel i
slag och kunde gäta sin låga den
han sågde därför sin lille pojke till en
gammal ~~man~~ för att låna en
pläjel och denne utfrättade ärendet så-
lunda: "Var bad att han skulle få låna en
stora drömmel, för hans stora drömmel var
gått i (av) "Kopparn". Den tillfrågade för-
stod meningen och sågde budet en
fullt lugn slaga.

Man tröskade på fyra olika sätt,
nämligen en, två, tre eller fyra rötter. Den
gamla byn var liksom gammantängh
och även lantbrukarna låga helt nä-
ra varandra. Man kunde höra rymmen

Väl höra från sina hem men det
tröskades på de olika bogarna och
om det var samklang eller ej. En
och annan var det som entöskade, men
på det mesta två- eller fyra-tröskade
man och man föllan var man till
arbetelaget. Man gav nogga akt på
då det sto i loss (tröskningen börjades
hos grannarna) och därför rent av för-
läst man om vilken som skulle först
vara uppe i stäm och börja detta
arbete. På så sätt ruckade man till-
baka på arbetets början allt mer och
mer. På 1890-talet skulle stötröskningen
börja kl. 5 på gården, men på den
tiden var den gamla väggklockan vanli-
gen en halv timme i försprång och så
var det inte alltid de gamle inväntade

Det klokslagas heller förän det var
till att säga upp. I verkligheten var
den klokan inte mer än 4 eller - om den
hade vägit 5 - $\frac{1}{2}$ 5. Vidigare skulle man
böja odelvisningen bl. 2 eller senast
4, men av samma anledning som här
ovan nämndes eller förän härnäst mel-
lar grammarna böjde man i ver-
ket bl. 1 fm., ja i vissa fall ända
vidare. På den tidens folk hade gärna
villt var sina klackor minst en halv tim-
ma för job, men somliga ända till en
hel timma. Det var nog sådär på väst
för de unga pojkarne att säga upp
i tidigt och de ringa nog i allmän-
het mer än en påstötning härnäst, in-
nan de ringa ut badden. Det fanns
och de som gavs pojkarne klackiga

ACC. N:R. M. 8016:12.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

väckersignal. I gårdens väggklocha var
 en snöre, var i hantanden båg och me-
 kan på skedle ringde slagverket. På idag
 finnes en klocka med en sådan in-
 rättning i huset. Det är en av de be-
 rövade. Tälmanhalklockorna från 1700-talet.
 På godset ha makarna Nils och Hanna
 Johansson i Torsås Skadegård, som levde
 i början av 1800-talet, sina inritadebalkar
 målade. Klockan äges fortfarande i sam-
 ma släkt. Under Stora Pelen av 1800-talet
 stod den i Skadegård och där fingo
 pojkar väcka sig vid att höra dess
 väckersignal, men det var tid för att
 sitta upp i stämål och "slå i loån".
 Klockans slagverk användes även på som
 väckare vid andra tillfällen på året än vid
 den allmänna klockningen.

På hemmansdagen här i byn
hade en gång (det var under senare hälft-
ten på 1800-talet) en gammal Tröskelare
till arbetshjälps och han bodde även i
gården medan detta arbete pågick. På
söndagskvällen gingo de båda Tröskelare-
lära till i byn för att kunna
vara uppe så bitida som möjligt
i otan. Därför att de varit en stund
kände borden på sig att det var upp-
sättdags. Han meddelade sin arbetskam-
rat honom och det dröjde länge in-
te länge förrän de båda männen
var på beben. De skyndade sig med
jäcklärser och så var det ut på by-
gan, där arbetet med Tröskningen
omedelbart tog sin början. Men när
man arbetade, tyckte man att otan

Blev allt för myg den gången, ty det
ville ju aldrig bli något. Det var heller
inte stygghet som skedd. Annars ha.
de man ju på den tiden nästan
på vad tiden led efter som de tre vice
männen (Orion) hade sin ställning
på himlafästet. Man förestod en hel
tid, vilket grannarna också märkte
efteråt, att man börjat sitt arbete
redan på söndagskvällen. Detta var
ett förargligt missstag, som lät alla
om sig i byn, men i gengäld hade
man ett bra arbetsresultat för be-
sväret.

Samma malör hände sig en
gång i slutet på 1800-talet för en bonde
i Tingelstad. Han hade överlämnat en
gård där på arrende och på hösten

15
var en bröder honom behjälplig i
arbetet. En söndagskväll kl 9 stego
de båda bröderna i logan och ville gå
ut för att kolla hela nästan. Man tyckte
nog att stäm blev lång, men sedan
förstod man sammanhanget. De ha-
de lagt sig tidigt och när husbon-
den vaknade såg han att det var
ljus i fönstren i granngårdarna. Då
tänkte han att nu är det på tid
att gå på logan, men han ansade då
inte, att grannarna inom 5 hade
lagt sig.

Robbet

I förmiddg lade man ned från
sideslaget i kassan eller på skämmet
5-6 trasslar sid, som upplagades vid
den motsatta gaveln på logan. Sedan

upplöst man och lade fram nekar
na till de "lösa" (lösa) där lagom
sälunda att det blev två rader med
reändarna lagda mot varandra. Båda
de nekar (härvar) som för varje gång
framtrades kunde vara olika, dels
besende på nekaras storlek och
dels på antalet tröskkastar. När det
var två tröskkastar lade man i all-
mänhet fram fyra nekar på vardera
sidan. Att det blev tre "lösa" (framträtt)
till varje trave om 24 nekar. När den
en tratten inte fullgjord arbetade, så
vände man sig om och lade fram
tre nekar på vardera sidan. Allt fyra
tröskning lade man 6 nekar på var-
da sidan, ibland ända fler. I de små
tröskladugårdarna lade man en all för

smått lög för att kunna lägga fram
dubbla rader. Man lade därför på
tvöskläger av blod en rad. Men så
var det här i regeln hade präga om
entiska, tvåtiska både till undantagen
från denna regel.

Vid tvåtiskning hade man
sålunda att först tvöta och för
och vid båda sidorna på lögarna.
Sedan vändes läget, burlingen med
händerna eller med plägel, ~~var~~
Man hade då tvökat den första
tjungen; varefter man fortsatte på
samma sätt i de nu upprättade
undersidorna av räkna och när den
na "andre tjung" var klar, så var
också det framgångs läget antiska.
Senom vissa metoder upprovar man

ACC. N:R. M. 8016:18.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Om Tröskningen var vad och ordentligt utförd. När ett "lägga" var tröskat höllade man upp halmen vid var sin sida och sammankommande densamma i en buk (bunta) eller lade den till i jorderladan. När det råghalmen band man två band om buntan, men var det blandsäds, korn eller havrehalmen band man blott ett band om buntan på dess mitt. Sedan drog man ut en liten vask ut buntans mitt. Panns det inget sädeskorn kvar i den på denna vask, så hade man tröskat ut säden ut, men ifall det man höllade sädeskorn i densamma var det till att lägga om på den vid Tröskningen av nästa framlägg, så att all säden

blev utströskad. Man ville nämligen
inte att någon såd skulle sitta
bort i kalnen. Detta gällde i all-
deles särskild grad såg kalnen, som
i för omfattning användes till
takläggning och sålunda utsetes
för rätter, ifall att den inte var väl
ströskad.

Vår hela "nehäveringen" ströks
istället den lösa smälkalnen upp,
en procedur som även upprepades en
eller två gånger under det så-
desaget ströks. Sedan tog en av
kalnarna en vässa varmed "han" genom
"botten" (se fram och tillbaka) den ställ-
na sidan. Se och dess samt kaln-
stäm användades därefter, även så brukar
de man göra av sidan med en

"boakäst" (björnskäst). Det var ^{vanligt} ~~bestämt~~
att bo opp på den. Två gånger i rad
och sedan skufflades den fram till
bygans gavel med en s.k. träskä-
vel (trädeskuffel) och lades i "träse"
(= hög). Då kall man på med
att träsa i staden och på dagen
till mörkets inbrott måndag till
och med fredag. Utl. två träskning
använde man från 10 till 14 Trask
och dagen och med fyra träskning
det skulle antas Trask. En Karl
Traskade gjöto 6 Trask om dagen, men
då fick han vara mycket färdig.

På lördagen Traskade Trask in-
te. Då var det påskdag, då staden
rengjordes med handkraft av husbonden, me-
dan hans biträde körde hem ved, skavade o.d.

ACC. N:R. M. 8016

Landskap: Småland Upptecknat av: P. B. Larsson
Härad: Smålands Adress: Forlarp, Lagan
Socken: Berga Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1941 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fördes församlingen i äldre
och yngre tid.
21-39.

Estu
1. 15-17

Rep. - 1941

Skriv endast på denna sida!

Sköna.

Vår man tröskade korn gingo de långa åren inte in kornen i samband med tröskningen. Därför lades det tröskade kornet efter varje "utbävning" upp i rader eller färor och sedan tröskades (körades) det till nylagret blivit gjord igen. Sedan upplade man nya färor med råfsan, varefter en andra körning företogs. Sedan "bäddes" kornet upp igen (drogs igenom med råfsan) och behandlades på samma sätt som den övriga skörden efter tröskningen.

På 1800-talet sköts här mycket korn. En fjärdingsbonde kunde få ända till 100 träsk och skivare ibland, men reducerades väsentligt efter skolskiftet för att upphöra ^{allt} år 1914-18.

Maskningen.

Lördagen var som förut nämnts maskdag. Då skulle husbonden ha så den under verkans lopp utströskad säden, medan hans biträde var sysselsatt med varjehanda andra arbeten. På 1880-talet fanns det visserligen en hemmansägare som hade sått upp med en st. sädesbaga eller maskmaskin av den gamla typen och ring så dag. En ark annan av grannarna i byn kunde ibland låna denna baga när det var mycket utströskad såd. som skulle rengöras, men i de flesta fallen handskades säden här till vägar av de första även på detta århundrade.

När arbetet med maskningen

ACC. N.R. M. 8016:23.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skulle böjas vore vindförehållarna
en viktig betingelse för. Fäden
skulle ha stannat från dräsen mot vinden
från mot motsatta ändan en logan.
Det kunde då hända att vinden kom
från det håll ^{att} en flyttning av drä-
sen (sideskivan) var nödvändig, innan
kastningen kunde göras.

Det fördröjdes en var hand och
en viss svärighet med kastskuffeln
av den som påstod kastningen. Under
dessa öfver sågs han gå i korpallen;
en kast för ned till träpall. Den byng-
sta och bästa sidan föll längst fram
och kallades för "framstänke", sedan
var det ^{äressä-efterkastning} mellanstänke och nederst ätte-
stänke (efter sid). Närmast samman kast-
mannens plats följde agnarna och annat avfall.

Ref. III: 16

ASON
2

Måla å loån:

Efter det säden skördad genom
ett skottsnitt och färdigställt skott
renskades gällde det att borsiga den
färdig bojan och lägga den till förva-
ring: sädeskas eller stora o.k. förkas²⁾
på sädesmagasinet, som var beläget
på vinden i mangårds- eller bodbygg-
naden. Under senare hälften av 1800-talet
förvarede man säden liksom nu i
bågar: i de flesta gårdarna, men den
gamla metoden att förvara den i
kas bibehölls och i de så få gårdar
med "måla å loån" menade man
att ett par personer togo plats på
bojan och uppmätte säden under påskan.

Den och var en större enhet tillfogad kisten eller fälsida.

eller Jotunäl samt hade den i sörkas.
Tingstället var två, tre eller fyra halfopann i varje kupa.
"Bäsa i loän"

När en sakt hade påfyllt
kastades den upp på logträskutan och
överlämnades till en bäse. Var det
mycket sakt som skulle fås bort,
voro två personer, vanligen ett par
pojkar, besatta med detta arbete.
Detta kallades också "bäsa i loän",
och det blott var såden på den
samma, som bars av till sin plats.

Tröskningens förskräddning

Sedan logen rengjorts äro från
agnarna och det öfriga avfallet var
det till att lägga ned såd från la-
den eller rännas på ryggen, så att

man var klar med att återupptaga arbe-
tet med tröskningen i tidiga förmiddagen på-
följande måndag. Det hände också
att det nu var ett annat sädeslag,
som skulle tröskas.

Såsom allmän regel gällde att
när det var Torr och en luft gick det
lätt att tröskas och säden skildes bra
från reem. Lärskills under det kornet
tröskades ville man helst att det
skulle ^{vara} frostväder. Men man stod och
så gärna på lozan och tröskade med
sådan när höstfrostet omöjliggjorde
allt utarbete. Men då det äfva
på lozan, så då de gånne. Men då
de någon besökande till. Då man sig
en liten vilostund medan man sam-
språkade. Den främmande personens hand

obligatoriska frågornas var: "Hur mycket
ger rågen (haren, kornet etc)?" Eller: "ger den
bra te: o:?" Svaret rågen blev ofta: "Man
ger vad man har och får stöyk till".
Man räknade annars med att få så
och så många kappor för häve av
såden och det kunde ju variera un-
der olika årgångar. En annan faktor
att räkna med förvidlag var om
såden var bunden i små eller stora
hävar.

Loddamm: dämm.

Urd sådens försörjning uppsiöd
afinad en väldig dammbildning i
symmetri om staden varit mindre väl
torr vad den höjdes in och jachades
med i laget. Dämmen var bevärlig

för fröskarna och många unga till.
De inte att inandas krusarna.

Skuden och kläderna blevo genompyrda,
så att de som arbetade med frisk-
ningen sågs ut som potare.

Loghatten.

När hade även under detta år
blit en del skämsstycke för sig på
och såsom att den ene kamraten
kunde lägga loghatten på den andre.
Det ansågs för att vara en kvick per-
son, som förmodade utföra denna ma-
növer. Ty var och en var gärna på vakt
härnäst, varför försöken härill i de fle-
sta fallen avbröts redan från början.
När äldre personer riktades naturligt
vis inte några sådana försök.

Lagbatten kallade man plägen
vad man framföran lade den om
halsen på en person. Den som la-
de "bottaden" på någon höll med
händerna i slagans nedre delar och
klippte då åt som med en sax.
Den angripne kände smärtorna med
dessa armar och opponerade sig omk-
ringt eller i vredsigton över det oförut-
liga påhänget, som omedelbart måste
avlägsnas.

Tröskkransor.

Enligt vad som på sin tid
berättades hade de gamla Tröskarna
en del af Tröskkransor, som ofta
reparerades under arbetets gång eller
om det samma. De flesta bland dessa

ha för länge sedan gått förlorade
ur minnets värld, men några ha
dock blivit bevarade till nu, ja-
stäm det nu är relativt långt se-
dan de buss på jätteräddor läppar
När man återvände så det:

"Donk, donk, donk!"...

Trätröskor:

"Takt tu,
Takt tu..."

Pretröskor:

"Sto^{va} tu Pre,
sto tu Pre"

"Fattas min,
fattas min..."

Pyrtöröskor:

"Rock a jåls a tu på vana,"

rock ä' jåls ä' du jå' vandra."
 En annan gammal bysång:
 "Sinnu jå' vi va' ihopa,
 Sinnu jå' vi va' ihopa.
 Se nu' inte kläggen komma,
 Se nu' inte kläggen komma."

Begge de sistnämnda sam-
 söna emana sig från Torslag vid
 kyrkostämning påbörjades jå' ¹⁸⁴⁰⁻1850-talet
 emedan glädsorna ännu lågo sam-
 manhängda i den gamla byn. Där-
 in i slutet av 1800-talet fick man
 ofta höra gamla personer upprepa
 dessa. Där Sackegård byskola
 man sig höra "Rock ä' jåls ä' du jå'
 vandra." När de tröskade jå' i Björ-
 sagård och jå' på vidd var det som

ACC. N:R. M. 8016:32.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

denna ramsa uppkom. Sen följande
da ramsan avse. det gamla slä-
ggsjöd: Tolag. Sen ene av arven-
datorna härskades (slagsjöd var militär-
postille) Johannes Bengtson, född 1772.
hade eget arbetsfolk, på att han kun-
de fylla tröska av sin gröda. En viden
dotter deltog i detta arbete och "stod
den fjärde Totten", som det hette. Hon
~~hade~~ hade en fästman som hette
Slagg, med vilken hon sedan blev
gift.

Vilka väjade slagtröskningen?

Slag i Berga hände det till en
vedtagen regel att kvinnan skulle
väja tröskningen med slaga. Men
samtid från denna regel gjordes i

vissa fall, vilket framgår av det
föregående. Utsikten till en småbrukare
buktade vara sin man behjälplig i
arbetet med tröskningen och det fanns
även en och annan lantbrukare, som
tog både sina pojkar och flickor med
sig på lozan för att tröskas ^{med} slaga.
I tidiga veckor var det för en
allmänhet och att kvinnan skulle
deltaga i påfästtröskningen. Det var
en gång en flicka här i Berga sock-
nen, som hade gift sig med en pojke
i tidiga veckor och brukade att det
hon var inte van vid detta arbete
i tidiga veckorna, där hästarna gäl-
va oreförda dessa, och därför
blev hon alldeles utslagen och uttröt.
End på att från tidiga otan till kvällen

Tillbringa den mesta tiden ^{hålls} i jorden vad
som vägrick för husbestyrren dag ef-
ter dag och vecka efter vecka under
hela senhösten. Detta var ett arbetsamt
och gånghälsamt arbete för den starkare kvin-
nan och man förundras inte ju att
hon fann sin ställning allt annas
än hjus och begärde därför av sina
föräldrar att få flytta tillbaka till
den igen, ty hon kunde inte utstå
i ett sådant tröttsamt jäms.

Duktiga Tröskkavlar.

Det fanns en del duktiga Trösk-
kavlar, som hade styrka, tålg och
färdighet för detta arbete, men andra
män kunde arbeta med var som
helst, men aldrig fördras att slaytröska,

skulle de måste bekväma sig här-
till, så länge maskinkraften inte
hade kommit till.

Så länge sedan förskades för
hand även i Skåne var det en del
arbete från Torpen och backstugorna.
som på höstarna, efter inbjudningen,
gingo dit och förskade på gårdar
m. Därför de arbeta duktigt och
hade det bra med maten som de
vände hem någon dag före julnatten
med en intjänad slakt på flickan.
I Skåne blev man också väl för-
gån med julket och julkällande där.
Det kunde därför skäda att man
delar i förskningsarbetet på samma
gård är efter är i en hel rad som
efter varandra. Det var nog rätt på.

anspråkande att gå till fots den län-
ga vägen till och från arbetsplatsen,
men man var ju väl rädd i att
gå på långa sträckor innan järnvä-
garna ännu hade kommit till.

Torparen Peter Frantz i Nybyggs
Torlag, Skattegård, död 1889, var den
siste här, som varit med om att
gå till Skåne för att bräcka. Det
ta hände under hans yngre år. Under
de senare åren av sin levnad var han
intresserad av bräcka i hemtrakten för
dessa syften och han hade anseende
såsom en duktig bräckare.

Torparen Karl Erik Petersen-Palk
i Brönade Torlag, Skattegård, var också en
duktig bräckare. Han var gammal med
Peter Frantz, men yngre (född 1844, död 1917).

Under senare delen av 1800-talet var han på höstarna med överallt i gårdarna här omkring och deltog i fläktträsken med hia och lust.

Peren Karl Johansson i Brönadal, By Sjöen, var en mycket skapfull karl. Sien han deltog mycket i träskearbetet med slaga under senare delen på 1800-talet och i början på 1900-talet. Han dog i nio 10-de decennium för några år sedan.

Peren Sven Johan Nilsson på Roppeberg, By Rjård (född 1831, död 1915) var en fjärd storträske, som varit med sin mycket av detta arbete i sin dag. Skad och vunnit brukade han skämta och glamma såväl under arbetets gång som eljest.

Denne fyrväpping av druktiga
"Trösketåra" (Trösketåra) brukade vara
här på gården i fass och under Trö-
sketåra. De båda förnämnda voro
samtids med och att Trösketåra fyra
här. De övriga delar i såväl Trö-
sketåra som fyrtåra under ärens topp

Sulöning

På fulltåra Trösketåra upptas
i slutet av 1800-talet 50 öre om dagen och
maten, medan en af fulltåra fick för
siga sig med 18 skilling (37 öre) om dagen
och maten. Torparen brukade i regel
vilja ha brödsammål i stället för
pengar för sitt Trösketåra när de

De voro också ofta här när för sig vid Trösketåra.

Hållet på med detta arbete på joss
länge & samma gård som det Linn-
gård sig här. En viss: mitten
av 1800-talet hade Sven Johan Nilsson
på Skogsborg varit borta i en gård
under 14 dagar och tröskat. Det blev
7 kronor för detta arbete, men Sven Jo-
han valde att stället att få 1/2 timma
rätt till julmål. Rätten kostade på
14 kronor timman, varför det inte blev
någon stycke- eller växelräkning. Men för
en i tröskarbetet deltagande person 3 kro-
nor om dagen och maten. Det blev all-
tså mer än vad Sven Johan fick, men
ingen av våra nutidsnärvarande borde
vara så glad och betänka för sin av-
löning som han blev vid oöförmålda till-
fälle. Då han hade ingående julmål.

ACC. N:R. M. 8016.

Landskap: Småland Upptecknat av: A. H. Hansson
Härad: Emmerts Adress: Storlag, Vägnar.
Socken: Berga Berättat av:
Uppteckningsår: 1941 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lädesfröskningen i äldre
och yngre tid
40 - 62.

1047

Skriv endast på denna sida!

på detta sätt.

Måten.

Det förvade myskan mat när man skulle vara i strängt arbete den mesta tiden på bygget. På 1890-talet hade man här följande matordning: Man gick ut och slog i logan kl. 5 i oden. Då tröskade man två travar (vid tvåtröskning och vid fyrströskning dubbel). Sedan gick man in för att äta lunch. Kl. 6 var då vid 6-tiden på morgonen och detta sågo de gamla i stjerna, ifall det var stjärnkast. Vid den tiden om morgonen under senhösten synes nämligen stjärngruppen Orion eller de tre bäse män, som de kallades här, står i väster

frå himlen. Potasten var då färdig och
bestod av:

Kaffe med smörgås och något
frölång, såsom ärt, kött etc. korv,
Dagvarder äro kl. 10 fm. Där
bjöds fr.

Suppa (sic) med fläsk,
mjölk ^{eller suppa} och bröd till efterrätt.

Middagen varklarad kl. 2 em.

Rätterna då voro:

fratats med fläsk eller sill, ^{eller bitad} eventuellt
kött och korv eller stekt stöden

Ärter, eventuellt

potatisoppa med fläskbitar fläsk,
kött eller

ärsoppa med fläsk.

7 öften vid dagvarder gjelkom omväxlande fröda, stekt
korv etc.

mjölk till efterrätten.
Merafim bjöds vid Skymnings-
dags när avslut för dagen på Lagan
var avslutad. Likvida vid 8. tiden på en.

Di bjöds på:

Kaffe med smörgåsar eller kringlor
Kvällen var kl. 8 och den
bestod av

S.M. Svartgröt och mjölk med
Kosensmos (Kungsmos).

Man slaktade på den tiden
i gårdarna både ^{större} ~~större~~ och små.
Fästlaktet, som vanligen utgjordes av
en på hösten gjord ko, doge num i
slakt av skiffer eller början av novem-
ber månad. Man tillagade då mycket blod
och grynkorv ~~och~~, gult m. m. och des-
sa matvaror konsumerades omväxlingsvis

Till frukosten eller dagvarden.

Man går i bård tidsigt eller
kort efter kvällsmaten för att vila
tills det blir tid för siggarna
i stann och gå på logan igen.

Loglyktan.

De mest kända männen som äro bort-
skända i belysningshistorien, sedan
den elektriska belysningen under krigs-
åren 1714-18 barade sig väg till de
flesta byarna och gårdarna inom
socknen och förresten till västades här
i dessa bygder. Det man nu med
ett enkelt ord kan kalla den förhå-
llande belysningen förresten även på logan
och i husställen, förändras man över
konsterna under följande sekel kunde

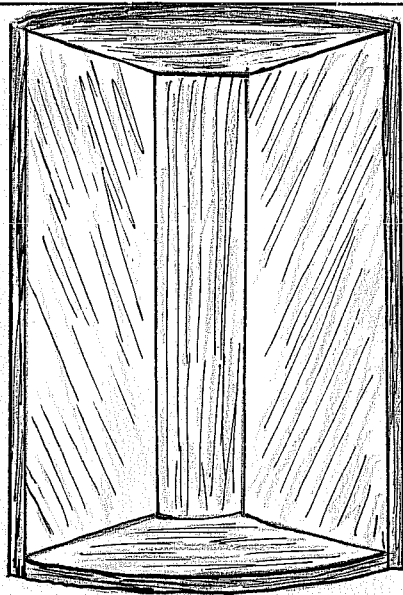
Man sig med Triskeletet på logan
under de långa stöarna med de grimi-
tiga betygningssedel, som man då
hade till sitt förfogande, men man
visste ju inte om några bättre medel
och därför gick det även på den ti-
den.

I varje loga hade man i ett
av dess hörn en s.k. loglykta? eller
ljuskärl. En sådan fanns det sålunda
i vår gamla laborgård, som revs 1939.
En teckning av den återges på bild 48.
Loglyktan var tillverkad av två bräder
på rits som teckningen visar. Den
var 0.74 meter hög, 0.56 f. bred utan till och
0.28 f. djup. Inne i lyktan satte lyset,

I Man hade i allmänhet "koralbåda": det gamla folk-
spillet.

ACC. N:R. 8016:45.

Landskap: Småland Upptecknat av: P. H. Larsson
Härad: Emmetbo Adress: Tolarp, Lagan
Socken: Berga Berättat av: Lagårdshuset
Uppteckningsår: 1941 Född år 1913 i

Roglypta i
Tolarp Snallregård 12

45
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Som från lykans framsida var oskyddad. Det vanliga belysningsmedlet för loglyktan här under tiden före 1800-talet varit utgjordes av spysmörja, som lades omkring en veke förfärdigad av åsagssaga groft förinnat ångare på en järn- eller gjutjärn eller en vild gjutjärn, s. k. grannljusstake, vilken sedan placerades i lyktan. Det primitiva belysningsmedlet gav effekt alltså efter veckens Björk och var smörjan brunnit upp tillförde man ny påfyllning därav.

Logljus tillverkades också av morskolan, vid hys som skälles vid Åsöslätt, vilken fylldes med Falg.

Lurda användes också till logbelysning. En här för kända lampor

med viken ovanpå ställdes i korglyktan.

~~Fram mot slutet av 1800-talet~~
hade man vanliga korglyktan förkom-
mo även som belysning i korglyktan.

Fram mot slutet av 1800-talet
hade man små fotogenlampor, som från
korglyktan återgick till svaga ljus över
lyktan. Man hade en vanlig medvind-
ska av det mindre slaget med påfyll-
ning av fotogen. I flaskans hals var
en liten lös brännare placerad. Brän-
naren var rund och i denna var en av
ull hopströmmad veke placerad. Det åt-
gick inte mycket fotogen med en så
byggd veke och brännare under en

*) Också så när man först började använda fotogenlampor
till korgbelysning, men det skedde sannolikt på 1870-talet, senare.

Lång fröskotta. Den lilla korglampan br-
lode man för "glömska". Lampan tär-
des först sedan man kommit in
frå korgen, då man stötte en "skwa-
velopeta" (soppor tändsticka) välfärdigt
och så följde den eld. Stågan eldbara
eller andra släpsheter härav var
det här besvärat inte. Vid tiden
omkring sekelskiftet inköptes en fräktig
fotogenlampa och sedan hade "glöms-
ka" spelat ut sin roll.

Före julen

Ställe fröskottet vara avslutat och
dagen före julaften var den sista "kasta-
dagen" för fröet. Det är en dålig bonde,
som inte frökar av och äter upp till
jul; hette det i ett gammalt ordspråk.

Slämet menades egentligen inte att
all brödsäd skulle då vara konse-
merad, men det fanns ju en del
snäbunkar, vilka använde hela sitt
lagr. därav till julmålt. Julbaket var
snellertid på den tiden av så pass
omfattning, att man hade bröd
därav ända till julk. ja kanske
änna längre eller fram till ^{desse år} vären
kom. Det blev sedan alltså inte lång
tid kvar till dess att man fick in
bästa en ny årgång. De flesta jor-
brukare här var snellertid av den för-
men, att den planterade brödsåden räckte
väl till. På bygarna var det i varje
fall ett flitigt knackande under sen-
hösten och så sålde tiden för jul. Man
satt av förslaget om vilken bland grannarna

ACC. NR. M. 8016:50.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

i byn, som skulle bli den första att
ha detta arbete klarat, vilket då väl
gav sig tillkänna genom trysknad på
logen.

Dagarna före jul 1885 hade man
70 kravar hade vinnit skickad. Det var
nära inga helgen och pålunda omöjligt
för de båda bröderna, för att också so-
men brusta, att klara detta arbete innan
dessa. Man var därför inställd på att
läta anstå med slutskickningen på
nyåret, vilket man på de större land-
buket fick göra. Då kom Karl Falk
och gick förbi. Utte på verbasken stod
brustas och honom frågade F. hur my-
cket såd som skickad att bröda.
"Jo, vi ha 70 kravar hade kvar, vi det går
inte till jul," han sa ju bara blev svarat.

"Ja, det är sant, men här är två dagar av
friska jä", Eata med Pär Brant, vi ska
vi båda hjälpa vi."

"Det går inte i alla fall. För det blir
för mycket av friska jä bara av ja då, i
tycke Anstas. Jo, vi ska försöka; menade
F. i bestämmande och en skrädders avtal
med den fjärde friska skolen, som även var
beredd till att hjälpa till och stå den
en bit; som det hette. En kvart före
fräntande alla var F. uppe på beren
och med slagan på reder gick han
till grannen och ropade i fönstret: "Pär,
nu är det så dags igen!" "Jaha, jaha,
kom in och vänta till jag har tillräck, så

7 Dagen före julafon var kvardag och rik-
vares sålunda inte.

Ju vi sällskap, varade Peter.
- Nej, jag går upp och väntar, då får
sittas vi någon tid, så Peter gick i förtä-
rlan gjorde också som han sagt och
när de på gården stodo färdiga att
böja arbetet kom Peter.

Peters föregående sedan utan uppe-
håll med inbaktning för målarna och
med sådan kraft att när kräkten där
gick där kom hade man avtröskat
det tröskades då 40 kassar på den första
och 30 d:o på den andra dagen. Det
förmärkande stoffens resultat var rekord
för en dags tröskning av fyra personer här.

De s. k. stökdagarna brukade
hållas, som annars gingo bort och
dagoverhade i gårdarna, tröskas åt

Sig själva. En julotta - det var på 1870-
eller 80-talet - kom kyrkofolket österifrån
på väg till allsång i Christnags-
kyrkan. Där stod Andreas i Kaméhiela
när på sin loga och tröskade. Kyrk-
folket gick fram till honom och sa
att det nu var tid för att gå i kyr-
kan, i stället för att stå på logan
och tröska. Andreas blev en skam-
glad. Han hade blivit uckovill och
hade för sig att det var julafön
och skulle därför tröska vete under
adams lopp. Han hade mer arbetat
och gick genast in, men något kyrk-
folk och blev det inte för honom under
den julottan. Och vad värre var, julafön

i ett ställe var vägen för jingelstads äga nära Heltjehund.

och julkvällen hade passerat förbi
utan att man i hans hem visste
om det.

Julneka

När Tröskningen för året avslu-
rades lades undan en eller flera säder.
Någon av haren till "julneka" åt små
jägarna. Siden de skulle ha en jä-
minnelse om att det var jul och
den gamla, vackra sed förlevades allt-
jämt här i dessa bygder.

Tröskeskäppan

Det hände till en gammal sed
att trängen på gården eller stenen,
som deltagit i tröskarbetet, skulle vid
den sista uppmätningen av säden

ACC. NR. M. 8016: 55.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

han en skäppa råd, den s. k. Fröskeshöj-
gan såsom löst för sitt arbete.
Denna råd försäldes och de här för
skäppna pengarna användes till
inköp för den s. k. Skynskesmasse-
skötselgen. Den som inte var intesse-
rad av detta ungdomsnytt använde
pengarna på annat sätt.

Fröskeshöjgen

Chad Egnas ut för året när julen
kom och grötan var avskickad. Men
de behövdes ju när man nästan gång
skulle "ringa för Ola" igen. På julkvällen
sattes ut ett gröppis för logen till Tom
ten och däröver sattes slagorna: vinhet
uppiat. Den redskapen därmed skulle skyddas eller
riten hade annan betydelse närmare jag ej.
7) Ännu i senare delen av 1800-talet fanns det personer, som gjorde så.

Tröskverk.

Det var någon gång som lär
tala om sig ute i byggena när
de första Tröskverken kommo till.
De voro visserligen grova och styva-
liga. de första s. k. slagtörskverken
med vändning och det behövdes två-
ne ^{stora} par till att draga dem, men än
då var betydde deras tillkomst en
stor förändring till det bättre.

Ja, man intä starkt säga vil-
ket år det var, men troligen var det
i slutet av 1850. eller början av 1860. Talar
som Adam Rindahl, Toftaboholm, Dör-
arps socken, började med att tillverka
Tröskverk, de s. k. Rindahls Tröskverken.
Men det var nog ännu billiga är fram-
åt, innan de fått någon större

utbredning och på de snävre jordbru-
ken påsarade de ju inte. De flesta
av dessa tröskverk anbyggdes på sin
tid till väftröskverk.

I slutet på 1880-talet började
Johannes Jonsson i Sjöbo, Kyrklav, Skön-
gers härad, att tillverka tröskverk. Men
dessa voro, liksom Lindsälsverken, försed-
da med kraft gjutgods från det gam-
la Brinnabruk, men de voro inte så
kraftfulla som de byggda som de
Lindsäl förfärdigade. När Kyrklav-
verken ~~skedde~~ på ~~modet~~ nådde hit
till denna bygd var jag inte så noggrann,
men jag tror inte att det skedde förr
än på 1880-talet. Det första inköptes i mitten av 1890-talet.

Peter Mattsson i Dalen, Trötes-
löv, var den första här i Berga, som

1/6
Stil III:15

Röjle var tröskverk variet han flyttade till mellan gårdarna, bland dem som antitade honom för hvarrens avtröskning. Tröskingen var det var av Lindabäckerna, han hade, och var det på 1860- eller 70-talet, han tröskade här. (1860- eller 70-talet, han tröskade här.)

På 1890-talet gjorde de S. K. flyttver-
 men sin vint här. Det följde in köpen
 från Torps bruk i Mokeda och hade
 finare ~~studer~~ gjutgods samt bäddor ut-
 stysad än de hemmagjorda träskur-
 men. Det utgick fyra fulla ågar hvar
 till draget, en matade, en löste nekter, två
 en räfflade undan, två matade och en i två
 personers drags undan och stämpade hal-
 men. Alltså utgick det 10 à 11 personer
 till arbetslaget. Man köpte bl. 5 fm
 och tröskade även vid bysköps gård i Mokeda.

Man tröskade då 100-120 Ravar och
ibland ända mera per dag med 8 Ra-
var: varje jäst.

I förberedning för detta arbete
hade Tröskverket sågare 2 R per dag
eller såd för motsvarande värde, Bra-
garna hade 75 öre vardera för dagverket,
de övriga voro ofrånstaget folk och av-
lönades sålunda inte. Tröskverkets
schakt hösten där man arbetade. Trösk-
verket flyttade från den ena gården till
den andra, där man på detta sätt
ville tröska sin såd. Råg och korn
tröskades förberedande med slaga. Råg-
balmen användes ju i stor utsträckning
till takläggning och därför var man
angslagen att så få den tröskad och
bränd på det gamla sättet.

Dagen efter tröskningen med drag-
verket var det ett roligt arbete göra med
rensningen. Ännu på 1890-talet skedde
tröskningen fortfarande efter den gam-
la metoden för hand i de flesta gårdar.
Nu. När man antände de stora kyp-
kåpoverken med vauding fick håll
man på med tröskningen dag efter
dag tills allt som skulle gå igenom
verket var klarat. På kvällarna här-
grade (rensade) man säden. Det fanns
en tröskmaskin av den gamla typen,
som vid sådana tillfällen lånades. Det
var i slutet av 1880-talet och på 1890-talet.

Påsen tröskades snellestid för
hand ända till krigsåren 1914-18, ja,
kanske ännu längre på sina ställen,
medan man i de flesta gårdarna hade

satte upp med eget tröskverk vid sek-
lets början och på de större gårdarna
helrenskande tröskverk för årlig eller
motordrift. Dock fanns det flera
småbrukare här i trakten, som fortfa-
rande tröskade all sin tid med slaga.
År 1917 avled en sådan lantbrukare här,
vilken aldrig hade något tröskverk
på sin laga. Samma var och förhål-
landet hos grannens. Allt tröskar-
betet utförde man där själv eller med
bidräde av eget folk för hand."

Efter första stormaktskriget 1914-18
började de stora motordrivna tröskorna
att göra sin rond genom byarna. Som
dessa fringo nu alla sin gräda avtröskad
och bundad på dagar och sedan kom
de man var laga för detta arbete

5. Sida Alina Högström: Föreläs. förel. 1898, del 1923 del 1: Tröskningen med slaga
under all sin. Högström del.

under hela vinterns förlopp. Då kom
det nya stora kriget hösten 1939 och
gjorde störet i räbblingen. Man fick nu
inte längre någon dyra till drivkraft
för dessa motorer. På grund hävar kom-
mo de förutvarande Tröskverken, som
drogs med pådrags, äter till reds.
Många lantbrukare hade sålt eller
slaktat Tröskverket sedan. Men är till-
baka och dessa fingo nu återgå till
den gamla metoden att anlita en
flyttverk för tidens Tröskning. Man
kroppas dock nu det snart skall bli
bättre tiden igen och sedan kommer
hell visst de stora motordrivna Tröskor-
na åter i gång, så att de vanliga små
Tröskverken bli överflödiga.

ACC. N:R. M. 8016.

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *P. H. Hansson*
Härad: *Emmetsbo* Adress: *Vadstena, Sagan*
Socken: *Berga* Berättat av: _____
Uppteckningsår: *1946* Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

*Folleskötsningen
i äldre och yngre tid.
nr 63-72.*

Skriv endast på denna sida!

Trösklag

Det gammal Tröskkarta som be-
höd arbetslag och som sedan Tröskka-
de av rågen på flera olika gårdar,
det eget arbetslag för detta ändamål
saknades,innan Tröskverken kommo
till Tröskade de även hade, men i så
fall var det för det mesta ^{med} daglön
och kost. Det var lag ^{av} 4 eller 2 ha-
lar. De arbetade vanligen (det var i slutet
av 1800-talet) på egen kost och hade
en betalning för Trane (24 hävar) såd, som
Tröskade.

Uter G. B. Bengtsson i Sjöby bruk
hade ha ett sådant arbetslag av 4
kallar, vilka uttröskade rågen på hans
gårdar i Sjöby eller Trakten Kåromking.
Det var gamla och vana Tröskare, som

i flera arbeten fingo arbetna för ho-
nominnan all rågen hade uttrickad.
Ibland kunde det hända att man
var missnöjd i detta arbete till
ända från i stället för mass minad.
Privatvis hade man då inte tröskat
räg under hela tiden från det trö-
sktiden börjades för hösten. By då hade
detta lag klarat ett stort parti av
den staden, men de hade i alla fall
arbetat ganska länge för de gästarna
innan all rågen var uttrickad.

Tröskarbete fanns det och
i flera vid samma tid (start av 1800-talet)
Bogren Anders Amos Johanson för
Törsby, Rönne, och hans geminna
Jana brukade ålaga sig tröskarbete
på ställen där eget tröskfolk saknades.
D. v. s. betydligt mer än vad som fanns till.

Ångaren - han hade i sin ungdom varit
brygare i Stockholm - besökte för öfrigt gå-
rån (fröskedagsveckor eller ånga frösk-
veckor hos bönderna på länge någon
såd gammal som förskad.

I Lilla Båga, Känna socken,
fanns det i slutet på 1890-talet en karl,
som med biträde av sin son åtog
sig att avträcka rågen åt många
bönder i trakten. Bågen fick tyvärr
allt för tidigt vara medel i detta arbete.
Detta medförde också att han fick bära
följderna på sig: hela sitt liv. I den
härda spänningen och dag efter dag
och vecka efter vecka stån på logan
och fröskan kunde en mycket lång och
besvärlig tid han sig i besvärlig ställ-
ning med huvudet och han kunde sedan

ACC. N.R. M. 8016:66.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

inte råm upp ^{det} skovudet på såd som
jamt. Det var fattigt i hemmet
och därför måste man arbeta här
för sin existens. Man kan dock
tycka att pojken bort skonas från
detta hårda arbete till dess att han
blivit en pass utvecklad i sin kropp.
Konstitutionen att han tillde det.

Tröske - Glenning

I Agunnaryds församling
är en intagen en omkring 70 år gammal
man, som gemenligen går under
namnet Tröske Glenning. Mannen li-
der av högradig spasma, på grund
varav såväl muskler som hela kroppen
ständigt är i rörelse. Han är förvets-
slan en bevärlig patient på sjukhuset.

ACC. N.R. M. 8016:67.

Landskap: Småland. Upptecknat av: J. H. Hansson
 Härad: Skutumpah. Adress: Börsq. Lager
 Socken: Skutumpah. Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1941. Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En den mesta tiden så han nu på ry-
marsträt. I början av september må-
nad detta år hemkom han således från
en utflykt ända till Skåne. Skönt så
han länge han sedan stannade hemma.
På äldre domshemmen i en vil omkrets
gör han ofta sina påhälsningar och inte
då nattskvaller. Och det förje inte län-
ge efter det han kommit tillbaka för-
än han äls beger sig ut på vandring.
Det enda han så rådd för så landsföda-
les och fjäddingsmän. Sedan byses han
stor respekt för och det flyttiga är, så
de bruka skälla efter honom alltifland.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 8016:68.

Landskap: Småland Upptecknat av: J. H. Hansson
 Härad: Smålands Adress: Bohus, Lagan
 Socken: Bohusnäs och Berga Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1911 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I våra yngre år var Fleming
en bekant tröskare och detta har
givit anledning till namnet Trösk-Fleming.

Tägnen om Trösk-Fleming

Det var en gång en härdvalls
bonde, som hade tröskare, vilka tröska-
de med slaga på hans luga. De tröskade
emellertid så dåligt, tyckte bonden, att det
inte hordes ordentligt, ja, han kunde knap-
past höra när de "sto i loden" om ålarna
och för övrigt lät det så döv och dött
när deras arbete hordes något därifrån, han
började därför misstänka, att Karlson

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. M. 8.016:69

Landskap: Småland Upptecknat av: P. H. Kärn
 Härad: Smålands Adress: Torlag, Ragan
 Socken: Berga Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1941 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

intä tröskade igenom En dag, medan
 de voro inne och äto, beslutade han
 sig för att pröva ordentligt hur han
 med förhöll sig. Han köpte gjäls med
 under en större sädeskärra, som var fram-
 lagd, och han tänkte att det inte skulle
 vara någon risk att ligga där under
 trösketryggen; så dåligt som de trö-
 skade. Men han låg där inte länge
 förrän han började skrika och jämra
 sig. Tröskningen måste avstannas för
 att han skulle få draga sig undan igen
 från de förmåade tröskarna och att några
 farliga väglar. Sedan gjorde han aldrig om

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 8016:70.

Landskap: Småland Upptecknat av: J. H. Nilsson
 Härad: Funnebo Adress: Törelag, Ragana
 Socken: Berga Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1941 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

det experimentas mer, mer det påvisas
 av försökslarna, eller åtminstone en
 bland dem, hade observerat påvisas
 och därför sade man till och försökte
 av alla krafter på den verk varandes
 borden hade tagit plats och ämnade
 följa mig.

En mörk höstkväll i slutet på
 1890-talet hade ett par av husets ätt-
 rar i de gäst varit ute på en promenad.
 Efter hemkomsten berättade de för sin far,
 att de hade sett en främmande karl stå
~~och~~ och draga skistanen nere vid latugården.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M. 8016:71.

Landskap: Småland Upptecknat av: P. B. Erikson
 Härad: Tunnebo Adress: Torlag, Lagan
 Socken: Berga Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1941 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fadren Tony gjorde en klapp och märkte
 på det i märket. Stommen på
 stora landvägen på klappade han och så
 Karl och honom följde han upp
 ordentligt. Personen i färd blev på medtagen
 och han måste gå in i gårdens dör
 stänga. Det var stora stonarna och gjorde
 stor till. Insees invänt. Förväningen
 blev stor då den "skände" befanns vara
 en gammal från landbrukare, som varit
 borta under dagens lopp på tröskare
 och alltså inte varit på vägen i dör
 ga avsikten på den det troddes.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M. 8016: 72.

Landskap: Länland Upptecknat av: Th. Th. Th.
 Härad: Funnebo Adress: Porlarp, Sagan
 Socken: Berga Berättat av: Th. Johan Nilsson
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1871 i Sley

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Slet var en mörk slushskväll omkring 1898. Porlaren Th. Johan Nilsson från Skopetorp under Sley Sigurd hade varit i Porlarp och plöjlat och så. När han sent om kvällen var på hemväg ^{och hade} från ~~sin~~ ^{sin} kommit mellan Norratorp och Slet så var det mörkt och det var mycket tid och mörkt. Där mötte han en gammal liss egendomligt klädd. Th. Johan var inte alldeles frän från tron på spöken och därför ^{blev han i stort mått} ~~blev han i stort mått~~ rädd och upphettad. "So. gwall! Vem du är?" ropade han o. med en kraftig ed höjde han kroppen till story. "Spöket" var emellertid en bond i byn som ^{varit} ~~blev~~ från Skopetorp under Kvällens lopp och väntade förgäves på ^{Th. Johan} ~~Th. Johan~~ han komst.